

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 19.10.2007
KOM(2007) 621 endelig

MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN

Agenda for en bæredygtig og konkurrencedygtig europæisk turisme

DA

DA

MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN

Agenda for en bæredygtig og konkurrencedygtig europæisk turisme

1. INDLEDNING

Kommissionen har anerkendt den afgørende rolle, som turismen spiller for økonomien i EU, og vedtog i marts 2006 en ny turismepolitik¹, hvis vigtigste mål er at bidrage til en forbedret konkurrenceevne i den europæiske turistindustri og til skabelse af flere og bedre job gennem bæredygtig vækst i turismen i Europa og på verdensplan. Kommissionen anerkendte også udtrykkeligt, at "gøre vækst og beskæftigelse til de øjeblikkelige mål passer godt sammen med arbejdet for at fremme sociale eller miljømæssige mål" og bebudede udarbejdelsen af en europæisk Agenda 21 for turismen, som skal bygge på resultaterne af arbejdet i gruppen vedrørende bæredygtig turisme (TSG)², som er fremlagt i rapporten "*Action for more sustainable European tourism*"³, offentliggjort i februar 2007.

Turisme er virkelig en af de økonomiske aktiviteter, som mest markant har potentiale til at frembringe vækst og beskæftigelse i EU fremover. Turismen i sin snævrere definition⁴ bidrager i øjeblikket med ca. 4 % til EU's BNP, fra ca. 2 % i flere nye medlemsstater til 12 % i Malta. Turismens indirekte bidrag til BNP er langt mere omfattende – den står for mere end 10 % af BNP i EU og 12 % af alle job.

Turisme har en særlig betydning, når det drejer sig om at tilbyde jobmuligheder til unge, hvis andel af arbejdsstyrken er dobbelt så stor inden for turisme som i resten af økonomien⁵. Væksten i beskæftigelsen i turistsektoren har været meget højere end i resten af økonomien inden for de senere år, og sektoren bidrager markant til Lissabon-målet om at skabe flere og bedre job. Sandsynligvis vil turismens betydning i den europæiske økonomi fortsat stige i de kommende år med en forventet årlig vækst i turistefterspørgslen på lidt over 3 %⁶ i de kommende år.

Det kan være en udfordring at finde den rette balance mellem en uafhængig udvikling af rejsemålene og beskyttelsen af deres miljø på den ene side og udvikling af konkurrencedygtige økonomiske aktiviteter på den anden side. Arbejdet i gruppen vedrørende bæredygtig turisme har imidlertid vist, at turisme mere end nogen anden økonomisk aktivitet kan udvikle en synergieffekt, samtidig med at der tages hensyn til miljø og samfund.

¹ KOM(2006) 134 endelig af 17.3.2006.

² Jf. KOM(2003) 716 endelig og KOM(2006) 134 endelig med hensyn til yderligere oplysninger om gruppens sammensætning og rolle.

³ http://ec.europa.eu/enterprise/services/tourism/tourism_sustainability_group.htm.

⁴ Traditionelle udbydere af rejser og turistydelse (hoteller, restauranter, caféer, rejsebureauer, biludlejningsfirmaer, flyselskaber osv.), som sælger varer og tjenesteydelser direkte til besøgende.

⁵ Jf. "Fremme af unges fulde deltagelse i uddannelse, beskæftigelse og samfundsliv", KOM(2007) 498 endelig af 5.9.2007.

⁶ World Travel and Tourism Council (WTTC) - TSA Regional Reports - EU 2007.

Dette skyldes, at udvikling af turistrejsemål hænger tæt sammen med disses naturlige miljø, kulturelle særpræg, den sociale interaktion og lokalbefolkningens sikkerhed og velfærd. Disse særlige kendetegn ved turisterhvervet gør det til en drivkraft ved bevarelse og udvikling af destinationer - både direkte ved at øge bevidstheden på rejsemålene og gennem øgede indtægter og indirekte ved at give en økonomisk begrundelse for finansiel støtte fra udefrakommende.

Globale udviklingstendenser og prioriteringer ændrer sig – mere end nogensinde er den overordnede udfordring for turistsektoren at forblive konkurrencedygtig, samtidig med at man inddrager bæredygtighed i erkendelse af, at konkurrenceevnen på lang sigt afhænger af bæredygtighed. Især klimaændringer ses nu som et grundlæggende spørgsmål, hvor der også stilles krav til turistindustrien om at mindske dennes bidrag til drivhusgasemissionen og til rejsemålene om at tilpasse sig det ændrede mønster i efterspørgslen i de former for turistydelser, de tilbyder.

Den europæiske turismes fremtid afhænger af kvaliteten i turistoplevelserne – turisterne vil indse, at steder, der lægger vægt på miljøet, de ansattes forhold og lokalsamfundet, sandsynligvis også tager sig bedre af turisterne. Ved at integrere indsatsen for bæredygtighed i deres aktiviteter sikrer turistaktørerne således de konkurrencefordele, som gør Europa til det mest attraktive turistmål i verden - med dets mangfoldighed, dets mange forskellige landskaber og kulturer. Herudover vil turistindustrien ved at tage problemet med bæredygtighed op på en social ansvarlig måde⁷ kunne tilbyde innovative produkter og tjenesteydelser og øge kvaliteten og værdien heraf.

Med "*agendaen for en bæredygtig og konkurrencedygtig turisme*", som der gøres rede for i denne meddelelse, opfylder Europa-Kommissionen en langsigtet forpligtelse⁸, som også har fået støtte af andre europæiske institutioner⁹. Den bygger på rapporten fra gruppen vedrørende bæredygtig turisme og på resultaterne af den efterfølgende offentlige høring¹⁰. Agendaen repræsenterer endnu et bidrag til gennemførelsen af den reviderede Lissabon-strategi for vækst og beskæftigelse¹¹ og af den nye strategi for bæredygtig udvikling¹².

2. AGENDAEN FOR EN BÆREDYGTIG OG KONKURRENCEDYGTIG EUROPÆISK TURISME

Skal der skabes en den rette balance mellem turisternes velbefindende og naturens og kulturmiljøets interesser og udvikling og konkurrenceevne på rejsemålene og i

⁷ Se også "Muligheder og ansvar. Hvorledes kan man hjælpe mindre virksomheder med at integrere sociale og arbejdsmarkedsmæssige spørgsmål og miljøspørgsmål i virksomhedernes aktiviteter", januar 2007.

⁸ Denne forpligtelse blev første gang offentliggjort i KOM(2001) 665 endelig af 13.11.2001 (foranstaltning 8) og endnu en gang bekræftet i KOM(2003) 716 endelig af 21.11.2003 og i KOM(2006) 134 endelig.

⁹ Rådets resolution af 21.5.2002 om europæisk turismes fremtid (2002/C 135/01), Rådets konklusioner om europæisk turismes bæredygtighed (8194/05 af 19.4.2005) og Europa-Parlamentets beslutning om nye perspektiver og nye udfordringer for en bæredygtig turisme i EU (2004/2229 INI).

¹⁰ Jf. http://ec.europa.eu/enterprise/services/tourism/index_en.htm.

¹¹ KOM(2005) 24 endelig af 2.2.2005.

¹² Ny EU-strategi for bæredygtig udvikling vedtaget af Det Europæiske Råd den 15.-16. juni 2006.

virksomhederne, kræver det et integreret og samlet politiktiltag, hvor alle aktører har samme mål.

2.1. Målene i en bæredygtig europæisk turisme og de udfordringer, der skal tages op

Den eksisterende EU-ramme for udarbejdelse af økonomi-, social- og miljøpolitikker på grundlag af partnerskabet for vækst og beskæftigelse og strategien for en bæredygtig udvikling udgør den rette baggrund for at nå nærværende "agendas" mål: at sikre økonomisk velstand, social lighed og samhørighed samt natur- og kulturbeskyttelse¹³.

Disse mål bør også fungere som vejledning for turismeaktører i Europa, når der udarbejdes politikker og foranstaltninger med virkninger for europæernes turisme uden for Europa, og ved støtte til turisme som et middel til at fremme en bæredygtig udvikling i værtslandene.

Ved gennemførelsen af disse mål skal en række udfordringer¹⁴, der er specifikke for turistsektoren, tages op. Disse vedrører især en bæredygtig bevarelse og forvaltning af naturressourcer og kulturelle ressourcer, en mindskelse af ressourceanvendelsen og forureningen, bl.a. affaldsmængden, på turistmålene, en gennemførelse af ændringer, så der tages hensyn til lokalsamfundets velfærdsinteresser, færre udsving i den sæsonbetingede efterspørgsel, en afhjælpning af miljøvirkninger som følge af transport i forbindelse med turisme, åbning af turistoplevelser for alle uden forskelsbehandling og forbedring af turistjobs kvalitet – bl.a. ved at tage spørgsmål op omkring beskæftigelse af statsborgere fra tredjelande, som opholder sig ulovligt i EU, inden for rammerne af Kommissionens indvandringspolitik¹⁵. En anden udfordring er sikkerhed og tryghed for turister og også i de lokale samfund, hvor der tilbydes turistydelse, da dette ligeledes er en grundlæggende forudsætning for en vellykket udvikling af turismen¹⁶.

Disse udfordringer er ikke bundet til et bestemt sted eller et bestemt tidspunkt. Den vægt, der vil blive tillagt disse udfordringer, den måde, de tages op på, og de muligheder, som kan opstå herved, kan variere meget fra sted til sted.

Aktørerne skal hele tiden foregribe og være på højde med ændrede vilkår. Politikker og foranstaltninger skal tage hensyn til, hvorledes efterspørgsel og udbud påvirkes af miljøændringer – såsom klimaændringer¹⁷ og vandknaphed¹⁸ – den teknologiske

¹³ Disse mål er behandlet mere indgående i rapporten fra gruppen vedrørende bæredygtig turisme (s. 3).

¹⁴ Disse centrale udfordringer er skildret i rapporten fra gruppen vedrørende bæredygtig turisme (s. 8-17) og hænger sammen med de syv udfordringer, som blev udpeget i den nye strategi for bæredygtig udvikling.

¹⁵ Se også forslag til direktiv om sanktioner over for arbejdsgivere, der beskæftiger tredjelands statsborgere med ulovligt ophold, KOM(2007) 249, s. 2; Impact assessment report (rapport om konsekvensanalyse), SEK(2007) 603, s. 7.

¹⁶ Det ville være en fordel for medlemsstaterne, hvis de kunne udpege og udveksle erfaringer om bedste praksis vedrørende beskyttelse af relevante steder og af massearrangementer gennem det europæiske program til beskyttelse af kritisk infrastruktur, som ville give mulighed for en hensigtsmæssig koordinering af de relevante foranstaltninger.

¹⁷ Se også grønbogen "Tilpasning til klimaændringerne – hvad kan der gøres på EU-plan", KOM(2007) 354 endelig af 29.6.2007.

¹⁸ Se også "Indsatsen mod vandknaphed og tørke i Den Europæiske Union", KOM(2007) 414 endelig af 18.7.2007.

udvikling eller andre aktuelle politiske, økonomiske og sociale spørgsmål. Der vil derfor blive gennemført en regelmæssig ajourføring af de forskellige udfordringer i samarbejde med alle aktører.

2.2. En ramme for indsatsen

For at nå målene i denne agenda og for at tage ovennævnte udfordringer op er det nødvendigt med en sammenhængende indsats, der kan støttes med egnede politikker: der skal være en bæredygtig forvaltning af destinationer, turistvirksomheder skal inddrage bæredygtighedsaspektet, og turisternes bevidsthed om bæredygtighed skal styrkes.

En bæredygtig forvaltning af destinationer er af afgørende betydning for turismens udvikling, især ved hjælp af en effektiv fysisk planlægning og planlægning af arealanvendelse samt styring af udviklingen og ved hjælp af beslutninger om investeringer i infrastruktur og tjenesteydelser. Ved at sikre, at udviklingen af nye turisttiltag har et omfang og en karakter, hvor der tages hensyn til lokalsamfundet og miljøbehov, kan en bæredygtig forvaltning forbedre økonomien og styrke et rejsmåls konkurrencesituation på lang sigt. Det kræver en støtteramme med inddragelse af alle regionale og lokale aktører samt en effektiv struktur, som kan fremme partnerskaber og en effektiv styring.

Et afgørende krav fra erhvervslivet er, at man forbliver konkurrencedygtig. Foranstaltninger med henblik herpå bør ses som en del af processen til gennemførelse af bæredygtighed, som udgør en af de vigtigste konkurrencefordele. For at sikre deres konkurrenceevne, levedygtighed og fremgang på lang sigt bør virksomhederne derfor mere end hidtil inddrage bæredygtighedsaspektet fuldt ud i deres beslutningstagning, deres ledelsespraksis og i deres ledelsesmetoder. I denne proces spiller virksomhedsrådgivning og brancheorganisationer en vigtig rolle.

Endelig bør efterspørgselssiden, både på markedet for fritidsrejser og erhvervskunder, markere sig stærkere og mere tydeligt, for at der kan opnås håndgribelige fremskridt. Man skal have fat i turisterne for at udvikle og styrke deres kritiske sans, så de træffer et valg til fordel for en bæredygtig udvikling. Bevidsthed om bæredygtighed og etiske principper kan fremme en ansvarlig holdning og praksis hos de enkelte turister. En voksende forståelse for bæredygtighed hos forbrugere kan omvendt påvirke virksomheder til at tage hensyn hertil og handle i overensstemmelse hermed.

2.3. Principper for gennemførelse af en konkurrencedygtig og bæredygtig turisme

For at sikre en konkurrencedygtig og bæredygtig turisme opfordrer Kommissionen alle aktører til at overholde følgende principper¹⁹:

- **Gennemførelse af et sammenhængende og integreret tiltag** – der bør tages hensyn til alle de forskellige virkninger af turismen ved planlægning og udvikling af turisme. Endvidere bør turismen være afbalanceret og samordnet med en lang række aktiviteter, som påvirker samfund og miljø.

¹⁹ Rapport fra gruppen vedrørende bæredygtig turisme: "Action for more sustainable European Tourism", februar 2007, s. 3-4.

- **Langsigtet plan** – bæredygtig udvikling handler om hensyntagen til behovene både hos fremtidige generationer og vor egen. Langsigtet planlægning forudsætter evnen til at gennemføre langsigtede foranstaltninger.
- **Gennemførelse af en udvikling i passende tempo og rytme** – niveauet, tempoet og formen i udviklingen bør afspejle og respektere værtsområdernes og rejsemålenes karakter, ressourcer og behov.
- **Inddragelse af alle aktører** – bæredygtige tiltag forudsætter en omfattende og engageret deltagelse i beslutningstagningen og i den praktiske gennemførelse af alle de personer, der påvirkes af resultatet,.
- **Anvendelse af de bedste foreliggende informationer** - politikker og foranstaltninger bør gennemføres på grundlag af de nyeste og bedste foreliggende informationer. Oplysninger om udviklingstendenser og følger samt kvalifikationer og erfaringer inden for turisme bør udnyttes i fællesskab i hele Europa.
- **Begrænsning og styring af risici** (forsigtighedsprincippet) – når der er usikkerhed omkring resultaterne, bør der gennemføres en fuldstændig evaluering, og der bør gennemføres forebyggende foranstaltninger for at undgå skader på miljø eller samfund.
- **Følgerne skal afspejles i omkostningerne** (brugeren og forureneren betaler) – priser bør afspejle de reelle omkostninger ved forbrug og produktion for samfundet. Dette har ikke kun følger ved miljøforurening. Men der skal opkræves betaling for udnyttelse af faciliteter, som er forbundet med omfattende udgifter til forvaltning
- **Fastsættelse og overholdelse af grænser, hvor det er hensigtsmæssigt** – man bør anerkende enkelte steders og større områders kapacitetsgrænser, og man bør være villig og i stand til at fastsætte grænser på de steder og på de tidspunkter, hvor det er hensigtsmæssigt for omfanget af turistudvikling og omfanget af turiststrømmene.
- **Gennemførelse af en permanent overvågning** – bæredygtighed drejer sig om forståelse af følger, og at man hele tiden er på vagt, således at de nødvendige ændringer og forbedringer kan gennemføres.

3. FÆLLES FREMADRETTEDE TILTAG

En række aktører har allerede anerkendt betydningen af udfordringen i bæredygtighed og arbejder på at forbedre deres præstationer. På trods af denne indsats er det nødvendigt, at der sker mere. For at få mere markante resultater bør igangværende – og kommende – initiativer samles i en fælles indsats for at blive mere synlige og for at opnå en synergieffekt.

Nærværende "agenda" sigter på en styrkelse af en sådan frivillig og permanent proces. Denne bør støttes af alle turismeaktører i Europa: de forskellige styringsniveauer – lokale myndigheder, organisationer til forvaltning af destinationer, regioner, medlemsstater – og Europa-Kommissionen selv,

erhvervslivet, turister, og alle andre organer²⁰, som kan stimulere, støtte og påvirke turismen.

Turistsektoren omfatter mange forskellige private og offentlige aktører med decentrale kompetencer. Det er derfor af stor betydning at respektere nærhedsprincippet og at arbejde med en bottom-up-metode med inddragelse af de aktører, som har kompetence og bemyndigelse til at handle, og som frivilligt bidrager til gennemførelsen af agendaen.

Derfor vil man fokusere på fælles aktioner på rejsemålsniveau, men fulgt op af støtte fra nationale og europæiske politikker og foranstaltninger.

3.1. Aktørernes rolle

Gruppen vedrørende bæredygtig turisme har skabt en ramme for indsatsen, hvor de forskellige grupper af aktører har fået tildelt omfattende ansvarsområder²¹ og specifikke roller²² ved gennemførelsen af agendaen med hensyn til de ovennævnte tre centrale elementer – bæredygtige rejsemål, bæredygtige virksomheder og ansvarlige turister - og de udfordringer, der er blevet peget på.

Turismeaktørerne opfordres til at påtage sig disse forskellige ansvarsområder, ligesom de tilskyndes til at udnytte de muligheder, som ligger i den udfordring, som bæredygtighed udgør, en potentiel drivkraft for innovation og vækst.

Aktørerne bør udveksle erfaringer om deres viden ved at give meddelelse om positive og negative resultater i forbindelse med indsatsen for at skabe en bedre sammenhæng mellem opbygning af viden, udbredelse af kendskabet hertil og gennemførelse af en bæredygtig og konkurrencedygtig praksis. Med henblik herpå bør aktørerne opbygge et struktureret og permanent samarbejde på de niveauer, hvor de oftest opererer - hvad enten det er på rejsemålet, regionalt, nationalt, europæisk eller internationalt - og gennemføre drøftelser af bæredygtighed i disse samarbejdsstrukturer. Et eksempel på et sådant samarbejde er den sociale dialog mellem arbejdsgivere og arbejdstagere og deres repræsentative organisationer.

Små og meget små virksomheder spiller en uundværlig rolle i den europæiske turisme, men deres størrelse kan medføre, at de ikke i så høj grad er i stand til at integrere aspekter vedrørende en bæredygtig udvikling og markedsføre dem som en del af deres forretning. De relevante formidlere opfordres derfor til at videregive de vigtigste budskaber i nærværende agenda til disse virksomheder og at fremme disse virksomheders bidrag til gennemførelsen heraf.

3.2. Europa-Kommissionens rolle

Kommissionen erkender, at den har ansvaret for gennemførelse af foranstaltninger, og den vil gradvist gennemføre initiativer på europæisk niveau for at give

²⁰ Blandt andet uddannelses- og forskningsinstitutioner, fagforeninger, forbrugerorganisationer, ngo'er samt internationale organisationer.

²¹ TSG-rapport, s. 27-30.

²² TSG-rapport, tabel 1a og 1b, s. 31-39.

turismeaktører en merværdi på europæisk niveau, samtidig med at Kommissionen fuldt ud respekterer den kompetencefordeling, der er fastlagt i traktaten.

Nærværende agenda vil fungere som vejledning for Kommissionens fremtidige aktiviteter inden for turistområdet og inden for alle andre politikområder, som har betydning for turismen og turismens bæredygtighed. Med henblik herpå vil Kommissionen støtte sig til gruppen vedrørende bæredygtig turisme.

Endvidere vil Kommissionen samarbejde med nabolande (Østeuropa og MED-regionen) og lande, der er omfattet af ENP (EU's naboskabspolitik), inden for turistområdet og vil også give støtte til udviklingslande i lavindkomst- og middelindkomstgruppen gennem EU's direkte investeringer i udlandet og joint ventures inden for turistområdet.

3.2.1. Motivering af aktørerne til erhvervelse af viden og udveksling af erfaringer herom

Det er Europa-Kommissionens mål at opnå større synlighed og bedre anerkendelse af god praksis blandt EU-borgere og i samfundet og at styrke kendskabet til og forståelsen af former for praksis, som forbinder bæredygtighed og konkurrenceevne på en måde, der gensidigt styrker de to aspekter.

Kommissionen er allerede ved at arrangere konferencer og ved at gennemføre videnskabelige undersøgelser for at skabe større bevidsthed om udfordringer, såsom fremme af muligheden for rejser for unge, ældre og mennesker med særlige behov ved hjælp af sociale initiativer og initiativer vedrørende turisme uden hindringer, og om arbejdsmetoder, der kunne anvendes på lokalt og regionalt niveau (f.eks. en undersøgelse af virkningerne af større kulturelle arrangementer og sportsarrangementer for små og mellemstore virksomheder inden for turistområdet). Håndbogen om læringsområder inden for turisme er et eksempel på et praktisk initiativ, som slår til lyd for inddragelse af videnbaserede institutioner i forbindelse med en konsensusudviklende metode, hvis mål er en forbedring af de små og mellemstore virksomheders resultater og menneskelige potentiale i turistsektoren på rejsemålene.

Kommissionen vil endvidere forsøge at gøre aktører, som skaber viden (f.eks. universiteter, forskningsinstitutter, offentlige og private observationscentre), opmærksom på de udfordringer, der ligger i den europæiske turismes bæredygtighed. Kommissionen vil fremme et samarbejde mellem disse institutioner og støtte formel og ikke-formel uddannelse i turistsektoren. Kommissionen vil tilskynde til mobilitet i hele Europa ved at støtte tværnational uddannelse og erhvervspraktik, udveksling og udvikling af undervisningsmetoder, -materiale og -indhold, bl. a. inddragelse af principperne om bæredygtighed i uddannelsesprogrammerne.

En indsats på lokalt og regionalt niveau vil få støtte gennem alliancer mellem forskellige typer af rejsemål (f.eks. i landområder, ved kysten, i bjergene, i byer), der har forpligtet sig til bæredygtig forvaltning af destinationer, sat i gang af foregangsmænd og åbne for deltagelse af alle andre interesserede parter. Europa-Kommissionen vil støtte en styrkelse eller en oprettelse af platforme – bl.a. gennem anvendelse af ny teknologi – hvor der kan ske udveksling af erfaringer om god og dårlig praksis, og hvor samarbejdet mellem turistsektoren og andre relaterede sektorer kan forbedres. Støtte til udveksling af bedste praksis med henblik på en

bæredygtig forvaltning af destinationer (f.eks. ved at tage spørgsmålet om sæsonbetinget efterspørgsel og forlængelse af turistsæsonen op) kan bidrage markant til turistrejsemålenes konkurrenceevne. Disse platforme kunne give mulighed for mere specifikke tiltag, der afspejler de særlige territoriale og økonomiske forhold på rejsemålene.

Det årlige europæiske turistforum udgør også en platform, hvor alle aktører kan udveksle synspunkter og styrke deres samarbejde om spørgsmål vedrørende sammenhængen mellem den europæiske turismes bæredygtighed og konkurrenceevne.

For at styrke samarbejdet med og mellem medlemsstaterne vil den i øjeblikket årligt udarbejdede rapport gennem Det Rådgivende Udvalg for Turisme²³ blive anvendt til at fremme udveksling og udbredelse af kendskab til informationer, også med hensyn til hvorledes medlemsstaternes politikker og foranstaltninger kan sikre bæredygtighed i turismen.

Behovet for bedre og hurtigere oplysninger om, hvorledes turismen udvikler sig i Europa, kan dels dækkes ved indsamling og fremlæggelse af statistiske og geografiske data²⁴, dels gennem eksisterende og/eller nye observationscentres arbejde. Sådanne oplysninger kunne fremme en overvågning af centrale udfordringer, især udfordringer af betydning for små og mellemstore virksomheder i forbindelse med beskæftigelse og sæsonbetingede udsving.

Endelig opfordrer Kommissionen internationale organisationer (UNWTO, UNEP, UNESCO osv.) til at bidrage til denne proces ved at udpege områder med synergieffekt, der dækker disse institutioners aktivitetsområde og den europæiske agenda.

3.2.2. *Fremstød for fremtrædende rejsemål*

Kommissionen viderefører gennemførelsen af pilotprojektet "fremtrædende europæiske rejsemål" (EDEN). EDEN fremmer nye europæiske rejsemål og tilbyder støtte til de rejsemål, hvor turistudviklingen gennemføres således, at den sociale, kulturelle og miljømæssige bæredygtighed sikres. Hvert år udvælges et nyt emne til en prisuddeling. Kommissionen vil fremme oprettelsen af netværk mellem prisbelønnede rejsemål for at fremme udveksling af god praksis på europæisk niveau og for at tilskynde andre rejsemål til at vedtage lignende udviklingsmodeller for en bæredygtig turisme.

Kommissionen vil også styrke billedet og opfattelsen af Europa som et turistmål, der er kendetegnet ved høj kvalitet og bæredygtighed. Med henblik herpå vil Kommissionen arbejde sammen med Den Europæiske Rejsekommission og de nationale turistorganisationer for at udarbejde en passende strategi, som også

²³ Rådets afgørelse 86/664/EØF af 22. december 1986.

²⁴ For eksempel gennem en revision af direktivet om statistiske oplysninger vedrørende turisme og/eller gennem GMES (global miljø- og sikkerhedsovervågning), der tilbyder ensartede geospatiale informationstjenester i Europa.

omfatter anvendelse af portalen for europæiske turistmål (European Destination Tourism Portal)²⁵.

3.2.3. *Aktivering af EU's finansielle instrumenter*

Europa-Kommissionen erkender, at aktørerne har brug for finansiel støtte for at fremme gennemførelsen af agendaen. Man kan allerede nu udnytte muligheder på europæisk niveau, som f.eks. medlemsstaternes og alle regionernes mulighed for at finansiere turistprojekter gennem Den Europæiske Fond for Regionaludvikling. En bæredygtig og innovativ turismepraksis er allerede fremhævet som et prioriteringskriterium i de forskellige mål i en række europæiske finansielle instrumenter – især samhørighedsbevillingerne (Den Europæiske Fond for Regionaludvikling og Den Europæiske Socialfond), Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne, Den Europæiske Fiskerifond, aktiviteter under det syvende rammeprogram for forskning, teknologisk udvikling og demonstration (hvor de centrale prioriterede områder vedrørende klimaændringer også omfatter virkninger for turismen) - og i Leonardo da Vinci-programmet med indførelsen af en speciel foranstaltning for lærlinge og unge under erhvervsuddannelse samt et projekt, der i øjeblikket er ved at blive udarbejdet om analyse og udvikling af kvalifikationer inden for denne sektor. I programmet "For konkurrenceevne og innovation" gives der også støtte til EU-virksomheders konkurrenceevne og især til små og mellemstore virksomheder²⁶. Kommissionen vil fremme udbredelsen af kendskabet til, hvorledes disse eksisterende EU-finansieringsinstrumenter er blevet anvendt og kan anvendes til disse formål af de forskellige turismeaktører.

3.2.4. *Inddragelse af bæredygtighed og konkurrenceevne i Kommissionens politikker*

En række eksisterende EU-politikker og –foranstaltninger kan påvirke turismen og dens bæredygtighed stærkt og kan i høj grad bidrage til, at de centrale udfordringer tages op. Generelle politikker, f.eks. vedrørende miljø, transport, beskæftigelse eller forskning, kan have forskellige virkninger på forskellige områder som følge af deres særlige kendetegn. Kommissionen tager og vil tage hensyn til disse forskellige områders behov.

Aktørernes omfattende reaktioner på høringsprocessen om EU's fremtidige havpolitik viste aktørernes interesse og støtte til foranstaltninger på EU-niveau for at få en mere bæredygtig og konkurrencedygtig hav- og kystturisme. Som reaktion på den bekymring, der blev givet udtryk for, vil den integrerede tilgang til havpolitikken give grundlag for udarbejdelse af yderligere foranstaltninger til styrkelse af bæredygtighed og konkurrenceevne inden for sektoren. Som et første skridt vil Kommissionen have opmærksomheden henledt på kystturismesektoren og evaluere virkningerne af hurtigtvoksende områder, såsom krydstogsturisme, og undersøge sammenhængen mellem krydstogsturisme, havnefaciliteter, marinaer og andre maritime industrier samt spørgsmål vedrørende konkurrencen mellem land- og havudnyttelsen i kystmiljøet.

²⁵ www.visiteurope.com.

²⁶ Se også KOM(2006) 134 endelig, s. 6-7.

For bjergområderne er det nødvendigt med fremadrettede politikker for udvikling af landdistrikter fremover, som både integrerer kravene om bevarelse af dette naturmiljø og fremmer indbyggernes velfærd²⁷. Kommissionen anerkender, at det er nødvendigt at bevare den rige naturarv i mange af disse sårbare bjergområder.

Landdistrikterne investerer i turisme for at få en større spredning i deres økonomier, hvilket er en forudsætning for vækst, beskæftigelse og en bæredygtig udvikling. Disse områder har store muligheder, eftersom det er steder, hvor det er attraktivt at bo og arbejde, og det samme gælder deres rolle som naturressourcereserve og meget attraktive landskaber. Dette indebærer, at det er nødvendigt at sikre sammenhæng og synergieffekt i EU-politikker og at bevare miljøet og beskytte landskaberne.

Turisme kan også bidrage til en bæredygtig udvikling af byområder ved at forbedre virksomhedernes konkurrenceevne, ved at opfylde sociale behov og ved at bevare det kulturelle og naturlige miljø. Hvis rejsemål i byer skal opfylde kravene inden for alle disse områder, må de anvende en overordnet fremgangsmåde på grundlag af principperne om en bæredygtig udvikling, som anerkendes og støttes af det offentlige politikker på alle niveauer, også på europæisk niveau.

4. KONKLUSIONER

Nærværende meddelelse udgør den officielle lancering og godkendelse af en agenda på mellemlang sigt, hvor alle aktører bør gennemføre de nødvendige foranstaltninger for at styrke deres bidrag til en bæredygtig praksis for at fremme Europas konkurrenceevne som det mest populære turistmål.

Europa-Kommissionen regner med politisk støtte til dette initiativ fra de andre EU-institutioner og vil fremlægge sin evaluering af de opnåede fremskridt i 2011.

²⁷

Protokollen om turisme til alpekonventionen er et eksempel på et rammeinstrument, som kan fremme og koordinere aktørernes bidrag på regionalt og lokalt niveau.